

M U Z E J S K I S A V J E T

U daljnjem obrazloženju Preambule: Društvena zajednica - koju za muzejsku službu u Hrvatskoj predstavlja M U Z E J S K I S A V J E T Hrvatske kao n a j v i š i s t r u č n i f o r u m - trebala bi biti zainteresirana za organizaciju i funkciju muzejske službe i mreže muzejskih ustanova, za koordinaciju svih faktora, koji su direktno ili indirektno vezani ili zainteresirani za muzejsku službu. Jedino preko Muzejskog savjeta, odnosno onog republičkog organa, koji na sebe primi funkciju faktora muzejske službe, provediva je organizacija i realizacija mreže muzejskih ustanova i niz akcija koje bi bile vezane za druge forume. Ako bi se Zakonom o muzejima dale Muzejskom savjetu ovakve funkcije i ovlasti, onda bi i djelatnost Muzejskog savjeta bila daleko značajnija i od većeg efekta za cijelu muzejsku službu i mrežu muzejskih ustanova.- Ovakve zadatke muzeji pojedinačno ne mogu ostvariti.

Muzejski savjet bio bi onaj forum koji bi

- realizirao i organizirao mrežu muzejskih ustanova;
- proveo organiziranu međumuzejsku suradnju;
- raspravljao i planirao dugoročnu politiku muzejske djelatnosti i konkretnih aktuelnih zadataka muzejske službe i muzejskih ustanova;
- utvrđivao jedinstvene obaveze za rad i djelovanje muzejskih ustanova i organizacija, koje posjeduju muzejsku građu.

Uz Muzejski savjet, koji po današnjoj organizacionoj formi u SR Hrvatskoj djeluju kao stručni organ Sabora, smatramo da bi za rješavanje izvjesnih specifičnih stručnih muzeoloških problema bilo potrebno u okviru Muzejskog savjeta fiksirati organ, čiji mandat ne bi bio vremenski ograničen - stručni kolegij, koordinacioni odbor ili slično - sastavljen isključivo od direktno zainteresiranih stručnih muzejskih radnika, a i bio po svom sastavu u mogućnosti donositi meritorna mišljenja i zaključka, za davanje stručnih smjernica za rad i djelovanje muzejskih ustanova i rješavanje muzeoloških problema.

Pozitivna iskustva koordinacionog odbora Matične službe za muzeje u SR Srbiji pokazuje opravdanost ovakve strukture republičkog stručnog foruma.

- - - - -

Određivanje mreže muzejskih ustanova koje bi organizirano vršile muzejsku službu na cijelom području republike moralo bi imati svoju osnovu u Zakonima o muzejima. Jedino na taj način realizirat će se plansko vršenje muzejske službe i izbjeći stihija, samovolja (koja bazira na variranjima interesa lokalnih nestručnih organa) i amaterski pristup problemima, što ne bi smjelo biti u ustanovama kojima je povjerenica na čuvanje kulturna baština zajednice. Ovakva funkcija mreže muzejskih ustanova usko je vezana za funkciju republičkog stručnog foruma, koji je u mogućnosti da realizira organiziranu međumuzejsku suradnju.- Ovaj centralni republički forum trebao bi biti faktor, koji bi pratio rad i djelovanje muzejskih ustanova, djelovao kao faktor unapređenja rada ovih ustanova, centralni forum koji bi se sa stručnim i naučnim pristupom rješavao niz aktuelnih i akutnih problema muzejske službe i time bio direktna pomoć muzejskim ustanovama, koje pojedinačno nisu u mogućnosti ove probleme ni tretirati, a kamo li riješiti.

Z A D A C I M U Z E J A

Z a d a c i m u z e j a kao organizirane radne ustanove, fiksirani su u ovoj stilizaciji koja donosi znatne i bitne dopune ranijem okviru zadataka :

O S N O V N I Z A D A C I M U Z E J A S U :

DA U KOMPLEKSU ZADATAKA MUZEJSKE SLUŽBE U MREŽI MUZEJSKIH USTANOVA I ODREĐENIH S P E C I F I Č N I H ZADATAKA ZA PODRUČJE ODNOSNO TEMATIKU MUZEJA SISTEMATSKI I PLANSKI SAKUPLJAJU, ČUVAJU, SREĐUJU, NAUČNO PROUČAVAJU I IZLAŽU PREMETE I ZBIRKE PREDMETA, DOKUMENTACIJU I GRAĐU VEZANU ZA ZBIRKE I TEMATIKU MUZEJA (MUZEJSKU GRAĐU) ZNAČAJNU ZA NAUKU, KULTURU I PROSVJETU.-

MUZEJIMA POVJERENI SU ODREĐENI POKRETNI SPOMENICI KULTURE, TEHNIKE I PRIRODE KAO SPOMENICI I DOKUMENTI KULTURNE BAŠTINE.

MUZEJI DAJU DIREKTNI DOPRINOS UNAPREĐENJU NAUKE, POPULARIZACIJI NAUČNE MISLI I KULTURE SREDINE U KOJOJ DJELJUJU; MUZEJI OMOGUĆUJU NAUČNIM, STRUČNIM I KULTURNIM RADNICIMA PROUČAVANJE I OBRADIVANJE MUZEJSKE GRAĐE I SURADUJU SA STRUČNIM I NAUČNIM USTANOVAMA I ORGANIZACIJAMA.-

MUZEJI UPOZNAVAJU GRAĐANE SA DOKUMENTIMA KULTURNOG I DRUŠTVENO POLITIČKOG RAZVOJA, TEHNIKE I PRIRODE I NJIHOVIM SADRŽAJEM, ZNAČENJEM I VRIJEDNOSTIMA TE TAKO DJELUJU NA PODIZANJE KULTURE I OBRAZOVANJA NARODA.-

MUZEJI DIREKTNO I INDIREKTNO DOPRINOSE OBRAZOVANJU OMLADINE I ODRASLIH I SURADUJU SA ŠKOLAMA, FAKULTETIMA I DRUGIM OBRAZOVNIM ORGANIZACIJAMA I USTANOVAMA.-

MUZEJI DOPRINOSE STRUČNOM OBRAZOVANJU I USAVRŠAVANJU MUZEJSKIH KADROVA, UNAPREĐUJU MUZEJSKU SLUŽBU I STRUČNI I NAUČNI RAD NA PODRUČJU MUZEJSKE DJELATNOSTI.

U o b r a z l o ž e n j u ovako stiliziranog, znatno proširenog i konkretiziranog sadržaja zadatka muzeja - mislim da je u prvom redu potrebno konkretnije i iscrpnije navesti neke bitne akcente:

U današnjoj fazi razvoja muzejskih ustanova, koje imaju zadatak da vrše i funkciju faktora kulturnog života sredine u kojoj djeluju, pokazuje se daleko jača potreba jasnog fiksiranja određenih p r i m a r n i h, o s n o v n i h i s e k u n d a r n i h zadataka ovih ustanova a isto tako i obaveze i dužnosti tih ustanova prema fiksiranim zadacima da bi se izbjegla lutanja, devijacije i nerealna usmjeravanja na nebitne i sekundarne funkcije.

U ovome bi muzeji trebali da imaju oslonac u prvom redu u Zakonima o muzejima.

"O s n o v n i" zadaci naglašeni su radi toga da bi se spriječilo akcentiranje sekundarnih zadataka, koji potiskuju u drugi plan o s n o v n i z a d a t a k v e z a n z a p o s t o j a n j e m u z e j a kao ustanove, a to je sabiranje, čuvanje i zaštita muzejske građe.

- - - - -

O g r a n i č e n j e u koje se uklapa s p e c i f i č n a t e m a t i k a s a b i r a n j a p o j e d i n o g m u z e j a na određeni okvir specifičnih zadataka, koji se odnose na područje djelovanja odnosno na tematiku dotičnog muzeja, mislim da je potrebno navesti već u prvim recima koji daju sadržaj zadataka svakog pojedinog muzeja. S v a k i m u z e j b i t r e b a o i m a t i s v o j u t a č n o f i k s i r a n u k o n c e p c i j u i o d r e d e n u f u n k c i j u u o k v i r u m r e ž e m u z e j s k i h u s t a n o v a, prema tome svoju određenu tematiku.

Mislim da su naši muzeji u glavnom već i usmjereni u tom pravcu pa bi ovakva stilizacija u zakonu samo ozakonila dosadašnja nastojanja i time dala garanciju za s u v r e m e n i m u z e o l o š k i p r a v a c razvitka naših muzeja. Ovo bi ujedno i sprečilo eventualne nestručne i muzeološki neispravne koncepcije.

Sadašnja nekonkretna i nedorečena stilizacija u našim muzejskim zakonima nije davala nikakve smjernice, niti stimulirala određivanja individualne koncepcije i fizionomije naših muzeja.

Zakonom o muzejima mora se fiksirati potreba određivanja individualne fizionomije svakog pojedinog muzeja ili zbirke. Svaki muzej mora imati svoj specifični i individualni pravac razvoja koji će biti uvjetovan potrebom egzistencije muzeja za izvršenje određenog zadatka ili određenih zadataka. Ovi zadaci moraju biti uvjetovani potrebom i interesom zajednice, što je i preduvjet za uklapanje dotičnog muzeja u sistem mreža muzejskih ustanova i uklapanje u izvršenje muzejske službe. Svaki muzej trebao bi u mreži muzejskih ustanova da ima svoju određenu funkciju.

Zakonom SRH fiksirani član "Zadaci pojedinog muzeja odnosno muzejske zbirke određuje se u skladu sa odredbama čl. 2 ovog zakona, aktom o osnivanju" - ovaj član ne daje nikakve obaveze za fiksiranje individualnih i specifičnih zadataka muzeja kao ustanove, nego samo određuje da se zadatak muzeja može odvijati u okviru općih zadataka muzejskih ustanova.

Tako nekonkretno fiksirane obaveze za zadatke pojedinih muzeja dovode do osnivanja svaštarskih muzeja, muzejskih zbirki, koji po svojoj tematici i materijalu nemaju direktne logične veze sa strukom, terenom i tematikom terena i nemaju rezon egzistencije u toj formi u kojoj su postavljeni. Zato bi Statut svakog pojedinog muzeja morao imati u svom osnovnom sadržaju konkretno fiksiranu individualnu koncepciju i specifične zadatke ustanove ograničene na određenu tematiku, odnosno određeno područje.

- - - - -

Prikupljanje muzejske građe u jednom muzeju, ili muzejskoj zbirki mora biti usmjereno na STUDIJSKI, SISTEMATSKI I PLANSKI rad, što bi trebalo da bude i zakonom fiksirana obaveza rada svakog muzeja, koji ima status muzejske ustanove. Ne smije se dozvoliti stihijsko sabiranje bez studijski razrađenog plana i sistema, bez naučnog pristupa tom zadatku. Dosadašnjim zakonima okvir i sistem sabiranja nije konkretnije određen što smatramo bitnim nedostatkom,

- - - - -

Muzeji su u svijetu i ranije kod nas uvijek bili ustanove u kojima su N A U Č N I Ž A D A C I na proučavanju muzejskih zbirki i predmeta bili J E D N A O D O S N O V N I H K O M P O N E N A T A rezona postojanja muzeja kao organiziranih ustanova. Muzeji su ranije bili direktno povezani sa katedrama na fakultetima i time oslonac za odgoj stručnog i naučnog kadra i baza za naučno-istraživački rad određenih disciplina.

Muzeji su kroz više od stotinu godina unatrag bili ustanove koje su za svoje područje dali nauci najznačajnije doprinose i temelje određenim granama nauke i naučne djelatnosti kod nas, kao rezultatu internog rada vezanog na sam muzej. Nelogično je da su danas te iste ustanove isključene iz kruga naučnih ustanova i to upravo na bazi Zakona o muzejima, unatoč toga što je i danas naučnost u radu u muzejima osnovni preduvjet z a p r i s t u p obaveznoj obradi muzejske građe. Muzeji su i danas ustanove, koje su po logici naučno-istraživačkog rada, jedine koje za određeno područje nauke mogu vršiti primarne naučno-istraživačke zadatke i dati nauci značajne doprinose. Stoga naučnost i naučni zadaci moraju ući u strukturu rada i zadataka vezani za rezon egzistencije muzejskih ustanova i moraju biti sa ostalim zadacima rada u muzejima u r a v n o t e Ź e n i i u s k l a đ e n i .

Naučni rad baziran na muzejskim zbirkama kao primarnim izvorima informacija za naučni rad daje daleko značajnije rezultate nego rad u nizu naučnih instituta koji ne raspolažu primarnim izvornim materijalima.

Muzeji nisu i ne mogu biti j e d i n o s e r v i s i za naučni rad stručnjaka izvan muzeja za koje bi muzeji bili obavezni prirediti naučno obrađenu građu za daljnji studij - što izlazi kao logično po stilizaciji sadašnjih Zakona o muzejima.

M u z e j i m a t r e b a v r a t i t i l e g a l n i s t a t u s n a u č n i h u s t a n o v a , u s t a n o v a s n a u č n i m z a d a c i m a , u kojima je naučni rad jedna od konponenta osnovnih djelatnosti. Ovaj status muzeji su imali kroz više od stotinu godina ranije a i l e g a l n o g a i m a j u još i danas.

Prema sadašnjim zakonima u svim našim republikama muzeji su samo servisi za naučni rad naučnih radnika izvan muzeja dok je naučni rad muzejskih radnika, prema sadašnjoj stilizaciji zakona, privatna stvar pojedinca, a ne zadatak ustanove. Stoga bi u Zakonu trebalo unijeti - da muzeji d i r e k t n o d o p r i n o s e u n a p r e d e n j u n a u k e.

- - - - -

Muzeji istovremeno moraju biti pristupačni i o t v o r e n i z a n a u č n i i s t u d i j s k i r a d u svim muzejskim zbirkama širokom krugu zainteresiranih stručnih korisnika.

Muzeji nisu i ne smiju biti zatvoreni kabineti i sinekure muzejskih radnika. U tom pravcu trebale bi biti o t v o r e n e i s t u d i j s k e z b i r k e, a ne samo manji izabrani u glavnom već obrađeni fundus u stalnom postavu. Muzeji bi trebali biti opremljeni organizirani studijski instituti za svoje područje i tematiku i zajedno sa zbirkama, dokumentacijom i bibliotekom otvoreni zainteresiranim korisnicima.

- - - - -

S tim u vezi postavlja se pitanje o g r a n i č e n j a a u t o r s k o g p r a v a u m u z e j i m a za korištenje dokumentacije vezane za istraživački rad muzejskih radnika na određenoj temi, na iskapanjima, rekognosciranju terena i sličnim poslovima i zadacima, koji su obavljani na teret i u okviru ustanove ili u organizaciji ustanove.

Ova građa sakupljena na terenu po nepisanim zakonima ostaje kao autorsko pravo nalaznika odnosno istraživača za isključivo njegovu naučnu obradu. Postavlja se pitanje - do kojega roka je ova građa prepuštena kao isključivo autorsko pravo, a kada se tom građom imaju pravo služiti i drugi zainteresirani naučni radnici.- Pravo bez ograničenja često dragocjenu građu ostavlja decenijama nepristupačnu pa često i izgubljenu iako je zajednica utrošila u ove zadatke i veće svote.

Ovaj važan a i delikatan pasus, koji bi trebalo da uđe u Zakon o muzejima - jer se radi o muzejskoj građi, koja je ovdje

uglavnom najviše tangirana - sigurno je, da će izazvati razna mišljenja. Prema sugestijama i konzultacijama sa kolegama iz raznih republika uglavnom se predlaže OGRANIČENJE AUTORSKOG PRAVA NA 5 GODINA ZA STUDIJSKU OBRADU NOVE MUZEJSKE GRAĐE. NAKON TOG ROKA SVA GRAĐA I DOKUMENTACIJA BI TREBALA BITI PRISTUPAČNA ZA STUDIJ u okviru dokumentacije dotičnog muzeja s time da i dalje - u smislu sugestija ICOM-a o autorizaciji nepubliciranih radova muzejskih radnika - n a z n a k a a u t o r a izvorne građe ostaje kao zakonska obaveza svakog korisnika te građe.

- - - - -

Muzeji se ne smiju ograničiti na p a s i v n o i z l a g a n j e muzejske građe za "upožnavanje građana sa predmetima" (što je logika stilizacije sadašnjih zakona). Zato smatramo potrebnim u e k s p o z i c i j i n a g l a s i t i s a d r ž a j, z n a č e n j e i v r i j e d n o s t muzejske građe kao bitne koncepcije i stalnog muzejskog postava i muzejskih tematskih izložaba. Time bi se spriječila nestručna i nemuzeološka koncepcija i improvizacija muzejskih izložaba bez stručnog sadržaja i tematike i usmjerio bi se rad na studijske manifestacije koje bi dale trajne vrijednosti.

- - - - -

Stalni postav muzejskih zbirki i tematika muzejske izložbe su neposredno područje za konfrontaciju muzeja sa širokim krugom korisnika muzejskih ustanova. Ovdje muzeji daju svoj direktni i specifični doprinos kulturi i obrazovanju sredine u kojoj djeluje. P E D A G O Š K A S L U Ž B A u muzejima postaje time jedan od b i t n i h f u n k c i j a m u z e j a kao ustanove i potrebno joj je posvetiti istu pažnju, kao i stručnom naučnom i studijskom radu u muzejskim zbirkama. Puna djelatnost muzeja obuhvaćena je tek onda kada je i pedagoška aktivnost muzeja realizirana u istom opsegu kao i ostale djelatnosti.

Ovaj zadatak muzeja je u svijetu i kod nas najviše tangiran u prvom redu od samih korisnika. Interna organizacija muzeja - u glavnom radu pomanjkanja osnovnih sredstava - nije u našim muzejima dovoljno izgradila pedagošku službu niti fiksirala kvalifikaciju i

stručnu fizionomiju muzejskog pedagoga. Zato smatrano kao neophodno unijeti u muzejska zvanja i novo zvanje "muzejskog pedagoga", koje traži suvremena društvena funkcija muzeja ne samo danas nego još više u budućnosti.

Upravo ova pedagoška funkcija muzeja poklapa se sa zahtjevima, koje postavlja Opći savezni zakon o školstvu (Sl. list SFRJ br. 54-1964.) - "... da doprinosi daljnjem intelektualnom, društvenom, moralnom i estetskom odgoju i obrazovanju građana radi osposobljavanja za aktivni društveni rad kao i za kulturni život". Stoga ovaj Zakon uvrštava muzeje u red ustanova, koje "omogućuju građanima dopunjavanje i usavršavanje općeg obrazovanja - - - sa napretkom u dostignućima u oblasti nauke, tehnike, kulture" - -

Istovremeno Republički Zakon o financiranju odgoja i obrazovanja u SRH (N.N. 49-1969) - a analogno i u drugim republikama - daje mogućnosti aktiviranja pedagoške službe i u okviru muzejskih ustanova, što nije do sada konkretnije ni sistematski korišteno ni u jednoj našoj republici.

S u r a d n j a m u z e j a i š k o l a i f a k u l t e t a kao i obratno mora biti jedan od konkretnih zadataka i muzeja. Upravo na tom području je perspektiva muzejskih ustanova i jedna od najvažnijih funkcija kao faktora kulturnog života u suvremenom društvu.

- - - - -

O akutnoj potrebi stručne muzeološke izobrazbe muzejskih kadrova i njihovom usavršavanju najbolje i najkonkretnije dokazuje Postdiplomski studij muzeologije na Sveučilištu u Zagrebu, koji se sam izgradio kao rezultat konkretnih potreba i u koji su se uklopili muzejski radnici iz svih republika Jugoslavije.

Istovremeno svaki muzej na svom području dužan je da doprinosi izgradnji i unapređenju muzejske službe i mreže muzejskih ustanova, da eventualno u suradnji sa drugim muzejima i ustanovama doprinosi unapređenju stručnog naučnog rada na području tematike i djelatnosti muzeja.

Za muzejski stručni kadar, zbog odgovorne funkcije prema fundusu u muzeju, obaveza muzejskih ustanova za aktuelnom stručnom i stalnom izobrazbom stručnog kadra je daleko veća nego u drugim ustanovama i službama. Zato je potrebno ovo kao obavezu staviti i u Zakon o muzejima.

I Z V R Š E N J E Z A D A T A K A

Donosimo i bitnu izmjenu čl. 3 Zakona o muzejima SRH:
 U IZVRŠENJU SVOJIH ZADATAKA MUZEJI SU USMJERENI U PRVOM REDU NA INTERNI, SISTEMATSKI I PLANSKI RAD NA MUZEJSKIM ZBIRKAMA, STRUČNOM INVENTIRANJU I NAUČNOJ OBRADI I VALORIZACIJI PREDMETA, NA RAD NA TERENU, NA STUDIJSKOJ OBRADI GRAĐE I TEMATIKE SA CILJEM DA TAJ RAD REZULTIRA U PRVOM REDU NA ZAŠTITI MUZEJSKE GRAĐE I NA PREZENTACIJI MUZEJSKIH ZBIRKI U STALNOM POSTAVU MUZEJA I POVREMENIM I TEMATSKIM IZLOŽBAMA, POKRETNIM IZLOŽBAMA, ZATIM ORGANIZACIJOM PREDAVANJA, SEMINARA I SLIČNIM MANIFESTACIJAMA, KOJE DOPRINOSE UPOZNAVANJU I POPULARIZACIJI MUZEJSKE GRAĐE NJIHOVOG ZNAČENJA I VRIJEDNOSTI.

Ovakva stilizacija vezana na izvršenje zadataka muzeja sprječila bi tešku devijaciju većeg broja muzeja, koji su silom prilika usmjerili svoj rad isključivo na izložbe, na improvizacije, na nemuzeološke manifestacije i lov na broj posjetilaca. Muzejske zbirke ostale su po strani. Ovo krivo usmjeravanje internog rada muzeja uvjetovano je nedostatkom i nedorečenom stilizacijom sadašnjih Zakona o muzejima, jer čl. 3 sadašnjeg Zakona SRH o izvršenju zadataka muzeja stimulira stalne, povremene, pokretne izložbe, kataloge i publikacije što bi u stvari trebalo biti isključivo **f i n a l n i** **p r o d u k t** određenog sistema internog studijskog stručnog i naučnog rada. Ovako stilizirani član 3 Zakona dovodi u praksi do teških devijacija i usmjeravanja rada muzejskih ustanova u glavnom na improvizacije koje po svom značenju nemaju trajne vrijednosti niti su doprinos nauči.

Ovom nemuzeološkom usmjeravanju muzeja doprinosi i kriva politika financiranja muzejskih ustanova koja stimulira broj posjetilaca kao osnovni i najvažniji kriterij za dodjelu sredstava. Financijska sredstva daju se prema broju održanih izložbi bez stručnog kriterija o njihovoj vrijednosti izložbe i doprinosu.

Rjeđi, čak vrlo rijetki slučajevi su da osnivači financiraju povećanje muzejskog fundusa, zaštitu muzejskih zbirki, naučnu obradu muzejske građe, izradbu inventara, kartoteka, bibliografije kao preduvjeta za naučno i studijsko korištenje muzejskih zbirki.

Mislim, da su ova loša iskustva ovakve stilizacije postojećih zakona o muzejima dovoljan razlog za bitne izmjene postojeće koncepcije i stilizacije Zakona o muzejima.

S T R U Č N I I N V E N T A R

Jedan od najakutnijih problema naših muzeja je pitanje stručnih muzejskih inventara. Stoga smatramo potrebnim da se i u naše Zakone o muzejima donese obaveza za stručnih inventara kao jednu od prvih u nizu obaveza rada u muzeju.

Ako su tome zadatku zakoni i zakonski propisi drugih zemalja dali naglašeni akcent, onda je to pogotovo još veća potreba za muzeje i za naše Zakone o muzejima.

Tek nakon stručne inventarizacije i naučne valorizacije predmeta u zbirkama može se prići studijskoj obradi tematike muzejske građe i prezentaciji muzejskih zbirki.

Smatramo potrebnim slijedeću dopunu člana Zakona koji daje koncepciju muzejskog inventara:

MUZEJI OBAVEZNO VODE S T R U Č N I I N V E N T A R
MUZEJSKIH ZBIRKI I POTREBNE K A R T O T E K E MUZEJSKE
GRAĐE SA DOKUMENTACIJOM.

U MUZEJSKI INVENTAR UNOSI SE OBAVEZNO I V A L O R I Z A C I -
J A MUZEJSKIH PREDMETA U SMISLU MEĐUNARODNE KONVENCIJE O
ZAŠTITI KULTURNIH DOBARA U SLUČAJU RATA I PROPISA KOJE SU U
TOM PRAVCU DONIJELI NADLEŽNI REPUBLIČKI ORGANI (Konkretno
za SRH Muzejski savjet Hrvatske).

Na bazi konkretnih iskustava smatramo potrebnim u Zakonu fiksirati termin "S t r u č n i i n v e n t a r i p o t r e b -
n e k a r t o t e k e m u z e j s k e g r a đ e s a d o -
k u m e n t a c i j o m" što je usko vezani kompleks stručnog rada u muzejskim zbirkama.

Inventar i dokumentacija su stručna i naučna legitimacija muzeja kao ustanove i legitimacija stručnog kadra u muzeju.

I Z D A V A Č K A D J E L A T N O S T

U muzejskom zakonu potrebno je legalizirati I Z D A V A Č - K U D J E L A T N O S T muzeja za naučne i stručne publikacije, časopise, kataloge, publikacije za popularizaciju muzejske građe i naučnih disciplina za područje muzejskih djelatnosti, za reprodukcije, razglednice i kartografske proizvode za propagandu, za izradu suvenira i propagandnog materijala.

Radi pomanjkanja izričitih klauzula u Zakonu o muzejima o izdavačkoj djelatnosti muzejskih ustanova bilo je potrebno donijeti izmjene i dopune saveznih i republičkih zakona o porezu na promet i oslobođenju muzeja od ovih obaveza za stručna izdanja i publikacije.

O B A V E Z E Z A J E D N I C E

I u Zakonu o muzejima trebalo bi doslovno unijeti kao posebne članove određene klauzule koje su unijete u zakone srodnih službi u oblasti kulture:

DRUŠTVENO POLITIČKA ZAJEDNICA U ISVRŠENJU DRUŠTVENIH I KULTURNIH ZADATAKA I U SVRHU SASTRANJA I OČUVANJA POKRETNIH SPOMENIKA KULTURE I PRIRODE NA SVOM PODRUČJU DUŽNA JE POMAGATI RAD MUZEJSKIH USTANOVA, BRINUTI SE ZA UNAPREĐENJE RADA OVIH USTANOVA. DRUŠTVENO POLITIČKE ZAJEDNICE DUŽNE SU IZVRŠITI SANACIJU MUZEJSKIH USTANOVA AKO OVE DOBU U NEMOGUĆNOST DA IZVRŠAVAJU SVOJE OBAVEZE -- (prema propisima čl. 68 Osnovnog zakona o ustanovama koji su fiksirani i u zakonima drugih službi u oblasti kulture).

M U Z E J I - Z B I R K E

Jedan od delikatnih problema je V A L O R I Z A C I J A M U Z E J S K I H U S T A N O V A. - M u z e j s k a z b i r k a ako i ima određenu muzeološku koncepciju i sadržaj - još uvijek n i j e m u z e j.

Muzej kao ustanova mora imati konkretno fiksiranu koncepciju i zadatke rada i djelovanja i da pored zbirki i stručnog kadra ima potrebne preduvjete za sistematsko plansko sabiranje i čuvanje muzejskih zbirki, za zaštitu i konzervaciju i za stručnu i naučnu obradu muzejske građe (stručnu biblioteku, dokumentaciju i potrebnu preparatorsku radionu) i da u okviru muzejske službe u mreži muzejskih ustanova u okviru republike vrši određenu funkciju.

Stoga bi bilo potrebno u Zakonu o muzejima unijeti i određenu klauzulu koja bi odredila s t a t u s m u z e j a i z b i r k i.

MUZEJI KOJI VRŠE OGRANIČENI DIO ZADATAKA MUZEJSKE SLUŽBE VEZANIH ZA FUNKCIJU MUZEJA KAO USTANOVE - IMAJU STATUS MUZEJSKE ZBIRKE I MOGU DJELOVATI U ORGANIZIRANOJ STRUČNOJ SURADNJI SA JEDNOM MUZEJSKOM USTANOVOM.
OVA STRUČNA SURADNJA MORA IZAĆI IZ UNUTARNJE POTREBE RADA "MUZEJSKE ZBIRKE" NA BAZI ORGANIZIRANE SURADNJE A NE U SMISLU "KOMPETENCIJE".

U okviru valorizacije ustanove - M U Z E J - Z B I R K E - ne ulazi kao bitna osnova broj stručnog kadra u jednom muzeju niti raspoloživi prostor za ekspoziciju. O s n o v n i k r i t e r i j z a v a l o r i z a c i j u j e Z A D A T A K kojega muzej kao organizirana ustanova treba da izvrši u okviru mreže muzejskih ustanova obzirom na stručnu tematiku, odnosno na teren na kojem djeluje i p e r s p e k t i v u koju dotični muzej ima ili treba da ima u daljnjem radu i djelovanju.

Zakonom o muzejima trebalo bi riješiti i S T A T U S M A N J I H L O K A L N I H Z B I R K I koje nemaju status samostalne ustanove nego su integrirane u okviru drugih ustanova, a često imaju vrijednu muzejsku građu, koja stoji bez stručnog rukovođenja i manipulacije sa zbirkom.

Za zaštitu i osiguranje ove muzejske građe za stručnu, pravnu i efektivnu zaštitu zbirke, koje nisu osnovna sredstva ustanove potrebno je da neposredni stručni nadzor vrši jedna muzejska ustanova odnosno jedan stručni muzejski forum. Muzejske zbirke integrirane u sastav druge nemuzejske ustanove moraju imati stručni organ uprave u koji ulazi i predstavnik muzeja koji vrši stručni nadzor nad radom zbirke.

- - - - -

Zakonom o muzejima trebalo bi obuhvatiti i i n s t i t u t s k e z b i r k e i z b i r k e p o d u z e ć a i ostale zbirke koje nisu vezane za muzejske ustanove. Ovim zakonom trebalo bi fiksirati njihove kompetencije i obaveze, okvire rada i opseg sabiranja. Često dolazi do dvostrukog kolosjeka na istoj tematici. Institutske i ostale zbirke i ako sa ograničenim opsegom i aspektom interesa često su u koliziji sa radom muzeja, što bi se moglo izbjeći organiziranom suradnjom. Time bi se polučilo znatno bolje i naučne rezultate, uštedu u vremenu, sredstvima, materijalu i kadrovima.

Naprotiv zbirke određenog specifičnog područja, zbirke poduzeća ("Borovo" - Vukovar; "Crvena zastava" - Kragujevac i dr.) daju u svojoj tematici doprinos kojega muzeji kao ustanove gotovo ne bi mogli dati. Takvim zbirkama trebalo bi Zakonom o muzejima dati određeni stimulans.

- - - - -

Sabiranje privatnika odnosno osnivanje i otvaranje "P R I V A T N I H Z B I R K I S A P R A V O J A V N O - S T I" smatramo da bi trebalo na izvjestan način stimulirati - tako dugo i u onim slučajevima i prilikama kada to nije na direktnu štetu muzejskih ustanova. Činjenica je da su privatnici često

u mogućnosti sakupiti ono, što muzeji kao ustanove nikada ne bi mogli realizirati pa i sa većim finansijskim izdacima a kojih redovito nemaju.

Privatne zbirke, ako imaju karakter zbirki sa "pravom javnosti" ulaze u mrežu muzejskih ustanova i stoje pod zaštitom i beneficijama Zakona o muzejima, ali istovremeno stoje pod svim obavezama koje Zakon postavlja prema muzejskim ustanovama. To je u prvom redu obavezna stručna suradnja sa odgovarajućom muzejskom ustanovom i stručna evidencija i zaštita fundusa zbirki koji mora biti pristupačan i za studijsku obradu i valorizaciju.

PRIVATNE ZBIRKE MUZEJSKIH RADNIKA

Na ovaj problem postavlja se pitanje i mogućnost eventualne zlouporabe funkcije u muzeju i korištenje te funkcije za stvaranje privatnih zbirki odnosno, sabiranje u korist privatnih sabirača.

U "Uredbi o muzejima i galerijama Banovine Hrvatske", 1940 godine, čl. 15 muzejskim radnicima osporavao je pravo sabiranja vlastitih privatnih zbirki kao i suradnju kod sabiranja privatnika za tematiku koju obrađuje muzej u kojem dotični muzejski radnik djeluje.

Ova klauzula unijeta je navodno u Muzejski zakon Makedonije i postoji u nizu muzejskih zakona o drugim zemljama.

Na raspravi u komisiji za primjedbe na reviziju zakona o muzejima, dan je prijedlog da se u novi Zakon unese član, koji bi generalizirao ne samo ovo pitanje nego i eventualne druge probleme, koji bi mogli nastati u odnosima muzejskih radnika prema ustanovi u kojoj radi, odnosno prema drugim muzejskim ustanovama:

MUZEJSKI RADNIK NE SMIJE SE UPUŠTATI U POSLOVE KOJI BI BILI ŠTETNI PO INTERESE MUZEJA.-
STRUČNA I PROFESIONALNA ETIKA I ODGOVORNOST
MUZEJSKOG RADNIKA NA RADU U MUZEJU JE JEDAN
OD PREDUVJETA ZA KVALIFIKACIJU ZA RAD U MU-
ZEJU.

M U Z E J S K A G R A Ā A

Dajem neke bitne dopune na član 30 Zakona o muzejima SRH što je analogno i u zakonima o muzejima u drugim republikama:

MUZEJI KOJI IMAJU STATUS MUZEJSKE USTANOVE ZA ODREĐENO PODRUČJE ODNOSNO ZA ODREĐENU TEMATIKU MORAJU VRŠITI SISTEMATSKU I PLANSKU SLUŽBU POPUNJAVANJA MUZEJSKIH ZBIRKI PRONALAZENJEM, ISKAPANJIMA, VAĐENJEM, OTKUPIMA I PRIHVAĆANJEM POKLONA I POHRANE - OGRANIČENO NA TEMATIKU MUZEJA.

MUZEJ NEMOŽE PRIHVATITI UVJETE DAROVAOCA AKO BI BILI U SUPROTNOSTIMA SA ZADACIMA I DJELATNOSTIMA MUZEJA.

MUZEJ JE DUŽAN U SISTEMU SABIRANJA PREDMETA ZA MUZEJSKE ZBIRKE UKLOPITI I POTREBNU DOKUMENTACIJU KOJA JE NEOPHODNA PRATNJA ZA VREDNOVANJE I OBRADU MUZEJSKIH PREDMETA I ZBIRKI.

- - - - -

P o j a m m u z e j s k e g r a Ā e j e teško, gotovo nemoguće fiksirati za kompleksnu muzeološku tematiku. Široki raspon tematike sabiranja muzeja od prirodoslovnih do zavičajnih i specijalnih muzeja sa određenom specifičnom tematikom, obuhvaća prevelik opseg, a da bi se mogao tekstualno fiksirati u okviru zakona pod pojmom "Muzejska građa". Zato smo za pojam muzejske građe za tekst Zakona unijeli "p r e d m e t i, z b i r k e p r e d m e t a, d o k u m e n t a c i j a i g r a Ā a v e z a n a z a z b i r k e i t e m a t i k u m u z e j a k a o u s t a n o v e" u što je jasno i konkretno uklopljeno sve što je sastavni dio muzejske zbirke zajedno sa svim materijalima koji kao neophodna dokumentacija i građa prate muzejske zbirke i rad svakog pojedinog muzeja.

Muzeji dolazili su i dolazit će i u buduće na tom području u stalne nesporazume sa arhivskom službom i Zakonom o zaštiti arhivske građe i arhivima. U ovom Zakonu je u pojam arhivske građe uklopljen i veći dio muzejske građe.

Muzejska građa obuhvaća - pokretne spomenike kulture, prirode i tehnike kao i svu građu i dokumentaciju koja je potrebna za ispravno i potpuno vršenje muzejske službe i djelatnosti. To se odnosi i na arhivsku građu, koja je kao dokumentacija vezana za muzejsku zbirku, na arhivsku građu vezanu na cjelinu muzejske građe, tematiku memorijala i slično, - na bibliotečnu građu vezanu za tematiku muzeja, memorijale, ambijente.

- - - - -

Ovakva stilizacija usmjerena je stimuliranju sistematskog i planskog sabiranja muzejskih zbirki i eliminiranju stihijnosti u tom radu. Muzej mora biti usmjeren na sistematsko i plansko pronalaženje građe, a ne na neorganiziranu i prigodnu ponudu i slučajne nalaze.

Suvremena muzeološka koncepcija o značenju predmeta u muzejskoj zbirci kao dokumenta i objekta i izvora određenih informacija usko je vezana za dokumentaciju. Zato bi i Zakon o muzejima trebao stimulirati ovakav sistem u radu naših muzeja. "Bez sistematizirane dokumentacije muzej nije studijska ustanova".

- - - - -

U muzejskim zakonima trebalo bi i konkretnije riješiti latentno akutno pitanje prinađnosti materijala koji se nalazi na terenu, odnosno dobije iskapanjem, sabiranjem ili na drugi način. Ovo se u prvom redu odnosi na materijale, koji se dobiju iskapanjima vršenim na teret instituta odnosno zavoda, koji nemaju karakter muzejske ustanove. - Arbitraža za odluku o spornim pitanjima trebala bi biti u kompetenciji Muzejskog savjeta kao republičkog stručnog foruma.

Posebni prolem je pravo nalaznika na ođštetu odnosno nagradu za nalaze, koji su od interesa za muzej. Neriješeni problemi valorizacije visine nagrade odnosno otkupa nalaza, po iskustvima i praksi, dovode do stalnih nesporazuma, koji često nanose znatne gubitke i povod su za otuđivanje ili zatajivanje nalaza, čl. 2 Osnovnog zakona o zaštiti

spomenika kulture nije dovoljno jasan, stoga bi o građi koja, od interesa za muzeje, trebalo u Zakonu o muzejima fiksirati konkretnija rješenja.

Isti problem je i sa p r e ć i m p r a v o m k u p o - v i n e što je navedeno u čl. 13 Osnovnog zakona o zaštiti spomenika kulture u kojem muzeji nisu unijeti kao korisnici prećeg prava otkupa iako su upravo muzeji jedini forumi, kojima bi pravo otkupa trebalo biti primarno zagarantirano.

- - - - -

Radi usklađivanja sa drugim zakonima potrebno je unijeti prestilizaciju i dopunu čl. 22 Zakona o muzejima S R H kao i u Zakone drugih republika:

RADI UPOTPUNJAVANJA MUZEJSKE GRAĐE, MUZEJI MOGU VRŠITI RAZMJENU TE GRAĐE IZMEĐU MUZEJA, ARHIVA, BIBLIOTEKA I DRUGIH SRODNIH USTNOVA.

RAZMJENU MUZEJSKE GRAĐE ODOBRAVA SAVJET MUZEJA. IZUZETNO MUZEJI MOGU VRŠITI RAZMJENU SA PRIVATNIM VLASNICIMA MUZEJSKE GRAĐE.

U ZAMJENU SE NEMOGU DATI JEDINSTVENI I RIJETKI PRIMJERCIMA MUZEJSKE GRAĐE I MUZEJSKI PREDMETI NAROČITE VRIJEDNOSTI.

RAZMJENU MUZEJSKE GRAĐE SA PRIVATNIM VLASNICIMA, ODOBRAVA SAVJET MUZEJA UZ SUGLASNOST REPUBLIČKOG ORGANA ZA POSLOVE MUZEJSKE SLUŽBE.

Stilizacija ovog posljednjeg pasusa uvjetovana je općim zakonskim propisima o osnovnim sredstvima ustanova. Kako muzejske zbirke nisu osnovna sredstva muzeja kao ustanove nego su sredstva i imovina cjelokupne društvene zajednice, koje čak radi svoje izuzetne vrijednosti ne podležu niti efektivnoj valorizaciji, to muzej nemože i ne smije otuđivati bilo koji predmet iz svoje zbirke bez suglasnosti organa, koji je ovlašćen da tim sredstvima odnosno tom imovinom raspolaže. Ove kompetencije za muzeje može imati jedino republički organ nadležan za poslove muzejske službe.

I N G E R E N C I J E D R U G I H S L U Ž B I

Muzeji kao ustanove po specifičnostima svojih zadataka i rada usko su vezani za službu zaštite spomenika kulture i prirode, za arhivsku službu i bibliotekarsku službu. Isto tako su i ove službe vezane za muzeje i muzejsku službu.

Postojeći Zakoni o muzejima ni jednim članom ne daju muzejima ingerenciju na područja djelatnosti ovih službi. Naprotiv Zakoni na osnovu kojih djeluju ove službe ovlašćuju ustanove, kao izvršioce ovih službi, na određene ingerencije nad radom muzeja što dovodi često do izvjesnih nesporazuma, pogotovo tamo gdje određene mlađe ustanove ni stručno i kadrovski nisu dorasle dotičnim muzejima. Stoga bi bilo potrebno fiksirati ovlasti ovih službi, odnosno odrediti ovlaštenja i prava koja su uvjetovana istovremeno obavezama i dužnostima ovih službi prema muzejskim ustanovama u granicama stručnih djelatnosti i zadataka.

U Zakonima o muzejima - istovremeno i u zakonima tangiranih službi - trebalo bi fiksirati o b a v e z u z a s t r u č n u p o m o ć i o r g a n i z i r a n u s t r u č n u s u r a d n j u, a ne samo ograničiti na ingerenciju. Ovo bi dalo daleko bolje i trajnije rezultate i vezalo bi srodne službe na zajedničke zadatke. U sadašnjoj situaciji stvara se i potencira antagonizam među ovim službama, prema kojima muzeji zbog loših iskustva i niza neriješenih problema u praksi zauzimaju negativan stav i osporavaju stručnost ovih službi u odnosu prema muzejima.

Na ovo se vezuje problem određenih i n g e r e n c i j a m u z e j s k e s l u ž b e na one ustanove i službe u čijim okvirima se nalaze izvjesne muzejske zbirke i institutske zbirke muzejskog karaktera.

O S N I V A N J E I U K I D A N J E
M U Z E J A

Osnivanje muzeja trebalo bi biti vezano za planiranu mrežu muzejskih ustanova na području svake republike.

Zakonom bi trebalo predvidjeti da se muzeji mogu osnivati inicijativom društvenih zajednica, Muzejskog savjeta, Republičkih sekretarijata, Općina, Zajednica muzeja ili drugih - pa i građana - sa ciljem da izvrše zadatak na sabiranju, čuvanju i zaštiti pokretnih spomenika kulturne baštine i prirode za određeno područje, disciplinu ili tematiku, za koje ne postoji muzejska ustanova sa istim zadatkom. Ovo je naročito važno za nepokriveno područje mreže muzejskih ustanova, gdje nije bilo privatne inicijative niti sakupljane zbirke koja bi bila baza za početak rada jednog muzeja.

Dosadašnji zakoni dozvoljavaju osnivanje muzeja tek onda - kada postoji zbirka, prostorije, stručni kadar i osigurana financijska sredstva, dakle kada je muzej već organiziran kao ustanova, kada je rad, već u toku (jer to po sadržaju i stilizaciji zakona je logični zaključak i preduvjet) - i kada mu takovo odobrenje de fakto i ne treba. Takovo formalno odobrenje propisano sadašnjim muzejskim zakonima ne povlači za sobom nikakve beneficije niti mijenja status muzeja u bilo kojem aspektu. Iako su zakonom određene formalnosti za odobrenje početka rada čini se da ni jedan muzej takovo odobrenje nije ni tražio - i unatoč toga svi muzeji rade i postoje kao ustanove. Prema tome i praksa sama po sebi negira stilizaciju sadašnjih zakonskih propisa i obaveza.

Zakonom fiksirani uvjeti za "osnivanje" muzeja odbacuju svaku mogućnost osnivanja muzeja kao organizirane ustanove sa zadatkom sistematskog rada - tamo gdje ne postoji nijedan od onih uvjeta koji su zakonom predviđeni, a postoji konkretna i stvarna potreba da se na tom području ili za određenu tematiku realizira muzejska ustanova, nesakupljena građa na terenu ili neobrađena tematika za koju je zajednica zainteresirana.

Inicijativa za osnivanje muzeja, u koliko ne dolazi sa terena, gdje je takav muzej potreban, trebala

bi doći od foruma, koji je dužan voditi muzejsku politiku u okviru republike, te organizirati i realizirati mrežu muzejskih ustanova i muzejsku službu.

Skolski primjer ovakve inicijative u SRH je muzej u Bjelovaru, koji je iniciran od strane tadašnjeg Oblasnog komiteta, a da tada nije postojala niti zbirka koja bi služila kao baza, niti drugi zakonom propisani uvjeti. Postojala je potreba, koja je nakon par godina rada dala konkretne rezultate. Danas je u Bjelovaru muzej, koji po zbirkama, djelatnosti, i opsegu, je jedan od naših značajnih muzejskih ustanova u pokrajini. Isti slučaj je i Galerija u Vinkovcima, Muzej Đakovštine u Đakovu. Takvih osnivanja muzeja pod okolnostima, koje nisu bili u skladu sa zakonom, koliko znamo, bilo je i kod nas i u drugim republikama sa konkretnima i pozitivnim rezultatima, što je direktni stimulans za bitne izmjene u zakonskim propisima za osnivanje muzeja.

- - - - -

Za suglasnost za osnivanje muzeja trebalo bi predvidjeti principijelne uvjete i to:

1. KADA SU UTVRĐENI TEMATSKI ZADACI MUZEJA, UTVRĐENA OPRAVDANOST I POTREBA OSNIVANJA MUZEJA -
2. KADA JE OSIGURAN NUŽNI STRUČNI KADAR ZA POČETAK RADA MUZEJA -
3. KADA JE OSIGURANA STRUČNA POMOĆ I ORGANIZIRANA SURADNJA JEDNE MUZEJSKE USTANOVE ZA POČETAK RADA NOVO OSNOVANOG MUZEJA. -

- - - - -

Stilizacija sadašnjeg Zakona o muzejima povlači za sobom i još teže posljedice: UKIDANJE MUZEJA i RASPOLAGANJE SA SAKUPLJENIM ZBIRKAMA, - fuziju muzeja sa drugim nemuzejskim ustanovama i uklapanje muzeja u okvir druge nemuzejske ustanove. Ovo u stvari znači - na bazi konkretnih iskustava - likvidacija ili u najboljem slučaju degradacija muzeja i suženje ili totalna likvidacija stručnog muzejskog

rada. Muzeji, koji su "fuzionirani" uglavnom su "dekorativne" zbirke, ustanova u čijem su sklopu (osim rijetkih svijetlih iznimaka što su isključivo lične zasluge), bez stručnog kadra, bez sredstava za rad, bez plana rad, i stručne muzejske aktivnosti, a pogotovo bez plana sistematskog rada i perspektivnog plana na osnovnom zadatku - sabiranju zbirki.

Sve to, unatoč tačno fiksniranih zakonskih propisa odvijalo se mimo zakona, kao što se mimo zakona odvijalo i osnivanje tih muzeja. Nigdje do sada nisu primijenjene ni propisane formalnosti za odobrenje takvih akcija, niti sankcije zakona, što je vjerovatno razlog u nedorečenosti i nepotpunosti Zakona o muzejima.

P o t r e b a z a š t i t e s a k u p l j e n i h z b i r k i u takvim lokalnim fuzioniranim muzejima, koji su najviše na udaru ovakvih promjena je a k u t a n p r o b l e m pogotovo danas kada su krađe i otuđivanja muzejskih predmeta na dnevnom redu i postaju ne samo problem muzejskih ustanova nego akutni nacionalni i međunarodni problemi.

- - - - -

Prema postojećim Zakonima o muzejima, muzeji su "u s t a n o v e o d p o s e b n o g d r u š t v e n o g i n t e r e s a . Realno gledano u praksi je to ovako: Muzeji se osnivaju stihijski. Postoji zbirka kao nukleus, u glavnom sakupljena od pojedinca, privatnom inicijativom i privatnim troškom sabirača koji zbirku ustupa općini za osnivanje muzeja.- Ili su inicijatori muzeja utjecajne ličnosti, koji iniciraju sabiranje, izložbu, ili slično i time "prisile" općinu na osnivanje muzeja.

Takav muzej napreduje i cvate toliko dugo dok je u rukama entuzijasta, uglavnom i najčešće fanatika, amatera, sakupljača, dok se u sredini u kojoj djeljuje, oko ovog muzeja odvija izvjesna atraktivnost i dok postoji interes šireg kruga, najčešće vezano za ličnost rukovodioca muzeja.

Nestankom ove ličnosti ili rotacijom utjecajne ličnosti, koja je podupirala rad i djelovanje muzeja u krugu općine, muzej kao "ustanova od posebnog društvenog interesa" postaje ustanova sa "ograničenim interesom općine" koji kod nadležnog općinskog foruma postepeno odumire čak i do potpune nezainteresiranosti.

U takvom slučaju najjednostavnije rješenje je da se muzej "integrira" i to u najvećem broju slučajeva sa Narodnim sveučilištem, ili Turističkim uredom, bibliotekom, kinom, amaterskim kazalištem ili slično, kako se ne bi moglo općini prigovoriti da je muzej ukinula.

Međutim - ovakvo integriranje pravno i konkretno znači isto što i ukidanje muzeja.

- - - - -

Razlog za u k i d a n j e m u z e j a u doslovnom tekstu Zakona SRH glasi: "Muzej se može ukinuti ako ne može vršiti zadatke zbog kojih je osnovan uslijed toga što više ne ispunjava koji od uvjeta iz člana 3 ovog Zakona" - (isto je i član 20 i 22 Zakona o muzejima u Srbiji) - Uvjeti su: postojanje zbirke, prostor, financijska sredstva i kadar. Ako osnivač želi ukinuti muzej može jednostavno uskratiti financijska sredstva - time ima po Zakonu o muzejima dovoljan razlog za ukidanje muzeja ... Odluku o ukidanju donosi isti osnivač koji daje i sredstva. Ova nelogičnost je i u bitnoj kontradikciji sa suvremenom koncepcijom zakona.

Po sadašnjim zakonima o muzejima odluku o osnivanju i odluku o ukidanju muzeja "donosi skupština općine na čijem području muzej ima sjedište". Izvjesna ograničenja i prava republičkih organa su po stilizaciji Zakona sa ograničenim efektom i sa još ograničenijom primjenom.

Isto tako i odluku o ukidanju ne samo da donosi nego i p r o v o d i ista općina "kao osnivač" i ... "odredit će potrebne mjere za s m j e š t a j muzejske građe" (što u praksi znači metu za sabiraće i trgovce antikviteta"...).

Gdje je tu garancija da trudom, mukom, troškom, donacijama, darovima građana, organizacija, ustanova i poduzeća - sistematskim radom sakupljena zbirka ne ode u nepovrat, da se nakon par godina rastepe i da na to nitko ne odgovara?! Tragična iskustva na terenu imperativno traže da se sakupljeni materijal zaštiti i da se muzejskim zakonima odrede ovlaštenja foruma koji će izvan kompetencije "osnivača" (koji po zakonskim ovlastima muzej ukida) biti u mogućnosti da provede stručnu, pravnu i efektivnu z a š t i t u sakupljene kulturne baštine.

Ovo je tim više opravdano jer muzejska zbirka ne ulazi u okvir "osnovnih sredstava ustanova" što povlači za sobom i određeno pravne konzekvence. Muzejska zbirka kao kulturna baština, kao dokumenti historijskih zbivanja, prirode i tehnike od značenja za cijelu zajednicu, nisu i nemogu biti prepušteni na raspolaganje ni samom muzeju a pogotovo ne onim forumima, koji nemaju stručnu legitimaciju, a ni mogućnosti objektivne valorizacije tih spomenika. Status muzejskog fonda u okviru muzejske ustanove i u odnosu na osnivača traži određenu zaštitu, koja bi trebala biti i Zakonom o muzejima dana u kompetenciju odgovarajućeg republičkog foruma.

Po postojećim zakonima i oni muzeji koji su inicirani i osnovani od strane kompetentnih stručnih foruma. Zbog potrebe postojanja takvog muzeja u mreži muzejske službe, a stoje u nadležnosti općine kao "osnivača" - mogu se dokinuti a time i rastepsti čim prestane interes općine za njegovo postojanje, bez obzira na interes inicijatora osnivanja muzeja. Ovaj zaključak općine nemože nitko spriječiti.

Dosadašnja iskustva imperativno traže obavezu da se za svako ukidanje muzeja ili promjenu u organizacionom statusu ustanova, Zakonom osiguraju određene formalnosti, koje će garantirati stručnu, pravnu i efektivnu zaštitu sakupljenih zbirki.

Provođenje ovih formalnosti potrebno je u Zakonu vezati uz sankciju, kako bi se zagarantirala obaveza njihovog provođenja.

ZAJEDNICA MUZEJA

Potreba za što intenzivnijim i svestranijim radom muzejskih ustanova traži i maksimalno mobiliziranje svih ustanova i kadrova i materijalnih sredstava u rješavanju pojedinih zajedničkih stručnih i ekonomskih problema muzejske službe i muzejskih ustanova. Procesi integracije djelatnosti muzejskih ustanova traže i određenu organiziranu međumuzejsku suradnju, informiranje o stanju i kretanju razvoja i rada ovih ustanova kod nas i u svijetu. Ukazuje se potreba zajedničkih akcija za unapređenje rada i afirmacije muzeja, zaštite muzejske građe pa i muzejskih ustanova, odgoja stručnog kadra, rješavanja niza konkretnih zajedničkih problema. Potreba čvršćeg i dugoročnijeg povezivanja muzeja u organizacionu strukturu koja bi dala garanciju za pozitivnije rezultate za unapređenje muzejske službe i muzejskih ustanova - usmjerena je na Zajednicu muzeja.

Iako je Zajednica muzeja u nekim republičkim Zakonima muzejima predviđena kao faktor, koji bi rješavao zajedničke probleme muzejskih ustanova, a što su u znatnoj mjeri ranije u nekim republikama vršila Muzejska društva, odnosno Društva muzejskih radnika - do realizacije ove koncepcije rada osnovanih Zajednica nije došlo u punoj mjeri. - Možda je to u nedorečenosti, u nedovoljno određenoj koncepciji i funkciji Zajednica u Zakonima o muzejima - ili je to krivnja nas samih iz objektivnih i subjektivnih razloga.

Ulogu Zajednice muzeja kao legitimog predstavnika muzejskih ustanova potrebno je i u Zakonu o muzejima fiksirati i odrediti status ove Zajednice u odnosu na ustanove i društveno političke forume - analogno zajednicama fiksiranim u zakonima srodnih službi i djelatnosti.

U Zakonima o muzejima trebalo bi unijeti:

RADI UNAPREĐENJA MUZEJSKE SLUŽBE, RADI OSIGURANJA RADA I DJELOVANJA MUZEJSKIH USTANOVA, NEPOSREDNOG POVEZIVANJA MUZEJSKIH USTANOVA, OBAVLJANJA POSLOVA I ZADATAKA OD ZAJEDNIČKOG INTERESA - MUZEJSKE USTANOVE I ZBIRKE ODNOSNO ORGANIZACIJE U ČIJEM SASTAVU SU MUZEJSKE ZBIRKE - UDRUŽUJU SE U ZAJEDNICU MUZEJA.

ZAJEDNICA MUZEJA JE SAMOSTALNA I SAMOUPRAVNA ORGANIZACIJA I IMA SVOJSTVO PRAVNE OSOBE. ZAJEDNICA MUZEJA ORGANIZIRA SE NA OSNOVU STATUTA ZAJEDNICE KOJEG DONOSE ČLANOVI ZAJEDNICE.

ČLANSTVO U ZAJEDNICI MUZEJA JE DOBROVOLJNO.

U P R A V L J A N J E M U Z E J I M A

Poseban problem specifičan za muzejske ustanove je u p r a v l j a n j e, odnosno organ upravljanja u muzejima i usklađivanja ovih faktora sa općim zakonima.

Manji broj naših muzeja ima toliki broj stručnog tehničkog i pomoćnog kadra da rješavanje organizacije i organa upravljanja i samoupravljanja ne predstavlja problem. Problem postoji u manjim muzejima koji su procentualno u apsolutnoj većini a koji su u većem dijelu oslonac muzejske službe i nosioci mreže muzejskih ustanova. Zato ovaj problem možemo postaviti kao s p e c i f i č a n p r o b l e m m u z e j s k i h u s t a n o v a.

Potrebno je s toga legalizirati status Radne zajednice i Savjeta muzeja kao organa upravljanja u manjim muzejima. Radna zajednica koja ima samo mali broj članova (često samo dva ili tri člana) nije u mogućnosti ispuniti uvjete propisane zakonom. Stoga bi trebalo naći organizacione forme, koje bi bile u skladu sa Amandmanom 15 i u skladu i sa diskusijama, koje su već par godina intenzivno na dnevnom redu na sastancima i kongresima ustanova u oblasti kulture.

Pitanje samoupravljanja u ustanovama u oblasti kulture bilo je opširno i iscrpno tretirano u Saboru Hrvatske 1964.god. a istovremeno i u drugim republičkim skupštinama. Zaključci ovih rasprava u skladu su sa Amandmanom 15. Stoga današnja forma organa upravljanja u muzejima sa malim brojem suradnika, gdje je Savjet muzeja imao izvjesne kompetencije i Radne zajednice, nije bilo u suprotnosti sa zakonom i ova praksa dala je pozitivne rezultate.

Kao važan faktor u s t r u č n o m r u k o v o d e n j u muzejskom ustanovom, u rješavanju stručnih pitanja i problema muzeja, trebao bi biti s t r u č n i k o l e g i j m u z e j a u čijem sastavu je uz direktora i stručni muzejski kadar.

Stručna pitanja muzeja i muzejskih zbirki nemogu se prepustiti na odlučivanje nestručnom forumu koji i nemože na sebe preuzeti često odgovorne odluke koje se odnose na bitne funkcije muzeja i muzejske građe.

Ovo je provedivo u muzejima s većim brojem stručnog kadra.

Međutim muzeji kod nas u najvećem broju ustanova imaju ograničen broj stručnog kadra i ne postoje uvjeti za formiranje stručnog kolegija. Ovo stavlja u pitanje problem stručnog rukovođenja ustanovom i odgovornosti za stručni rad muzeja a time i za osnovnu djelatnost ustanove. Smatramo da bi se ovo trebalo riješiti u organiziranoj suradnji sa drugom muzejskom ustanovom.

S a m o u p r a v l j a n j e u M U E J I M A kao ustanovama "od posebnog društvenog interesa" ima izvjesna ograničenja na tematiku i opseg prava samoupravljanja u okviru muzeja kao ustanove. Ovo je izričito naglašeno u Amandmanu 15. Osim toga fundus muzeja nije tema o kojoj u okviru samoupravljanja može radna zajednica donositi odluke, koje prelaze kompetencije dane Zakonom o muzejima, Fundus muzeja ne ulazi u osnovna sredstva ustanove iako je postojanja ustanove vezano za fundus muzeja. Ovo su činjenice koje u izvjesnoj mjeri ograničavaju opseg samoupravljanja u muzejskim ustanovama.

Odredbe Amandmana 15 uglavnom daju rješenja za ove probleme u muzejima. - Prema Amandmanu 15 : - "... radni ljudi u radnoj organizaciji kao cjelini... povjeravaju funkcije upravljanja ... odgovarajućem organu upravljanja, a određene izvršne funkcije njemu odgovornim kolegijima i inokosnim organima... Radni ljudi u radnoj organizaciji ustanovljuju organe upravljanja radne organizacije ..."

"... Zakonom se može odrediti poseban postupak i način imenovanja i rješavanja inokosnog izvršnog organa radne organizacije koja vrši poslove od posebnog društvenog interesa..."

Prema tome nema smetnji ni iz aspekta sadašnjeg zakona i prakse ni iz aspekta Amandmana 15, da se organi upravljanja i samoupravljanja i stručni kolegij muzeja baziraju na međumuzejskoj suradnji.

Ovo je u smislu intencija društvene i političke reforme koje traži plansku integraciju ne samo privrednih nego i kulturnih i naučnih djelatnosti. Tako se ni muzeji nemogu i ne smiju pod plaštom samostalnosti i samoupravnosti izolirati i isključiti od zajedničkih akcija, koje su u interesu kulturnog i naučnog života i rada kao faktora za razvitak i napredak zajednice.

Samostalnost i samoupravnost muzejskih ustanova treba da preraste u novu kvalitetu- u kvalitetu organiziranog planskog i perspektivnog rada i suradnje samostalnih i samoupravnih radnih organizacija.

N A D Z O R

Nadzor nad zakonitošću rada muzeja prema općim zakonima vrši o p ć i n s k i organ nadležan za poslove kulture.-

Ovaj nadzor može se ograničiti isključivo na financijsko, pravno, administrativno poslovanje i analogne službe. S t r u č n i n a d z o r nad radom muzejskih ustanova općinski organi nemogu vršiti, jer za to stručno nisu ni u mogućnosti.

Nadzor nad radom muzeja u pogledu muzejske građe što je po sadašnjim zakonima u kompetenciji republičkih zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode ograničen je jedino na one kompetencije koje mu daje Zakon o zaštiti spomenika kulture.

Zakonima o muzejima nisu određene nikakve kompetencije bilo kojih organa za stručni nadzor nad radom muzejskih ustanova i zaštitu muzejske građe. Mimo Muzejskog Zakona, sa vezanim zakonima i propisima o valorizaciji sredstava radnih organizacija, muzejske zbirke nisu izjednačene sa osnovnim sredstvima radnih organizacija, odnosno sa osnovnim sredstvima muzejskih ustanova u čijem sastavu su ove muzejske zbirke. Muzejske zbirke su kao posebne vrijednosti izlučene iz efektivne valorizacije osnovnih sredstava i predstavljaju imovinu i vrijednost od općeg interesa i vlasništvo cijele društvene zajednice.

Ova činjenica povlači za sobom i određene pravne kompetencije. Kako radi nedorečenosti Zakona o muzejima nije fiksiran organ nadležan za ove zbirke, to u smislu općih zakona ova kompetencija pripada republičkim organima nadležnim za poslove kulture.

Nedorečenost u sadašnjim zakonima o muzejima trebalo bi dopuniti i ove kompetencije fiksirati. Time bi se dobila jača naglašenost i dopunjavanje funkcija republičkog organa nadležnog za poslove muzejske službe a time i konkretno fiksirane kompetencije i zadaci.

Muzejska ustanova, koja vrši odgovornu i kompleksnu funkciju neposrednog čuvara pokretnih spomenika najdragocjenije kulturne baštine u posjedu zajednice - nemože se ostaviti bez stručnog nadzora što bi istovremeno trebalo biti i s t r u č n a p o m o ć z a r a d m u z e j s k i h u s t a n o v a.

Komisija za redakciju prijedloga za reviziju zakona o muzejima SRH predložila je znatno proširenje funkcije i kompetencije Muzejskog savjeta kao najvišeg republičkog stručnog organa za muzejsku službu SRH (analogno zakonima u nekim republikama) koji vrši stručni nadzor nad radom muzeja i muzejskih zbirki i koji bi bio matični forum za organizaciju i koordinaciju mreže muzejskih ustanova, međumuzejsku suradnju, valorizaciju koncepcije i rezultata rada muzejske službe i muzejskih ustanova i zbirki.

Funkcija Muzejskog savjeta ne bi se smjela ograničiti na "savjetodavne poslove i utvrđivanje načela za vođenje inventara". Muzejski savjet trebao bi biti centralni republički forum za studijski pristup u rješavanju aktuelno i akutne muzejske i muzeološke problematike.

Z V A N J E U M U Z E J I M A

Dosadašnjim zakonskim propisima o sistematizaciji zvanja u muzejima osnovno stručno zvanje k u s t o s a valorizirano je sa zvanjem v i š e g k u s t o s a. U svim ostalim zvanjima u naučnim i prosvjetnim ustanovama postoji i zvanje s a v j e t - n i k a -- što neminovno traži da se isti status prizna i za zvanje u muzejskim ustanovama sa zvanjem m u z e j s k o g s a v j e t - n i k a. Ovo je u nekim republikama već i provedeno, pa bi bilo logično da se lokalizira za sve republike.

Uvjet za sticanje stručnog zvanja k u s t o s a -- kao obavezni prvi uvjet je odgovarajuća v i s o k a s t r u č n a s p r e m a. Pojedine muzejske ustanove radi specifičnih zadataka i tematike na pojedinim zbirkama mogu postaviti i daljnje uvjete vezane za specijalni studij.

Zvanje višeg kustosa i muzejskog savjetnika su izborna zvanja. Uvjeti za izbor su:

Za zvanje v i š e g k u s t o s a -- deset godina rada u muzeju ili odgovarajućim ustanovama -- završen treći stupanj studija (magisterij ili specijalizacija) ili stručno iskustvo i uspješno obavljani izvanredni stručni muzeološki radovi na unapređenju ustanove i struke, isticanje u stručnom radu u ustanovi i sposobnost za samostalne organiziranje stručnog rada.

Zvanje m u z e j s k o g s a v j e t n i k a -- dvadeset godina rada u muzeju ili odgovarajućoj službi (od toga najmanje deset godina rada u muzeju): -- objavljeni značajni stručni radovi od važnosti za razvitak struke i pokazana sposobnost za samostalnu organizaciju muzejskog rada, doprinos unapređenju muzeja i zastupanih disciplina.

Izbor za zvanje višeg kustosa i muzejskog savjetnika vrši k o m i s i j a imenovana od ustanove od najmanje tri člana eventualno i izvan radnog kolektiva ustanove) sa analognim ili višim zvanjima a potvrđuje republički muzejski savjet, odnosno organ za poslove muzejskih ustanova (Zajednica muzeja?).

Proširena i intenzivirana prosvjetna funkcija muzeja, sa znatno većim obavezama muzeja na tom polju rada, traži da se u sistematizaciju muzejskih zvanja uvede i novo specifično zvanje m u z e j s k o g p e d a g o g a, analogno praksi u muzejskim ustanovama u danas gotovo svim naprednim zemljama. Praksa naših muzeja traži da se ovo pitanje što prije riješi.

Zvanje m u z e j s k o g p e d a g o g a trebalo bi vezati uz p e d a g o š k u p r a k s u tako da ova funkcija u muzeju bude nastavak na iskustvo u pedagoškom redu prije nastupa rada u muzeju. U nekim zemljama kao uvjet za funkciju muzejskog pedagoga traži se pet godina efektivne prakse u pedagoškoj službi u nastavi.

Gradacija zvanja m u z e j s k o g p e d a g o g a bila bi vezana na uvjete i gradaciju u pedagoškoj službi u prosvjetnim ustanovama.

Istovremeno bi trebalo odrediti o k v i r e i z a d a t k e p e d a g o š k e s l u ž b a u m u z e j i m a što bi konkretno rezultiralo sa potrebom određene kvalifikacije i stručnog profila muzejskog pedagoga. "U pedagoškom obrazovanju postoji razlika između kustosa i muzejskog pedagoga" što se neminovno odražava i u vršenju te službe u muzejima.

M u z e j s k i p e d a g o g n i j e k u s t o s p e d a g o g i kvalifikacije kustosa nezadovoljavaju funkcijama muzejskog pedagoga i obratno. Tek angažiranjem stručnog pedagoškog kvalificiranog kadra u muzejima u ravnotežit će se pedagoška služba muzeja sa stručnom muzejskom službom.

Naučni i stručni muzeološki i kulturno prosvjetni zadaci rada u muzejima moraju biti u r a v n o t e ž e n i, jer svi oni čine k o m p l e k s o b a v e z n i h z a d a t a k a svake muzejske ustanove, što bi u muzejskom zakonu trebalo biti jasno fiksirano i formulirano. Zato bi u okviru zvanja u muzejima trebalo konkretno predvidjeti, da u muzejima radi potrebe izvršenje rada i zadataka mogu biti i n a u č n a z v a n j a u smislu Zakona o naučnom radu i naučnim ustanovama.

Za funkciju direktora muzejske ustanove treba Zakon o muzejima uvjetovati visoku stručnu spremu - fakultet iz struke koja je zastupana u muzeju.

Ovaj zahtjev, koji je potencirano naglašavan iz svih republika obrazložen je u usmjeravanju muzeja na stručnu i muzeološku djelatnost i spriječavanje devijacija na sekundarne, nestručne, nemuzeološke manifestacije i aktivnosti koje su u krajnjoj liniji i štetne za osnovne zadatke muzeja.

Prema posebnoj klauzuli u Amandmanu 15 za muzeje, kao ustanove koje vrše poslove od posebnog društvenog interesa, predviđa se poseban postupak i način za imenovanje razrješenja dužnosti direktora muzeja. Izbor kojega vrši Savjet muzeja potvrđivao bi Osnivač.

- - - - -

Sticanje stalnosti stručnog kadra na radu u muzejskim ustanovama mora biti vezano za polaganje stručnog ispita u kojem je obavezna osnovna tematika "muzeologija" - analogno polaganju stručnih ispita u nastavnim zvanjima, gdje je osnovna tematika pedagogija.

Apsolventi postdiplomskog studija muzeologije bili bi oprosteni od stručnog ispita, jer je tematika PDS vezana uz ispite daleko šireg opsega nego tematika stručnog ispita.

- - - - -

Analogno valorizaciji i gradaciji zvanja kustosa predlaže se i odgovarajuća valorizacija i gradacija zvanja u stručnim tehničkim službama u muzejskim ustanovama. Stručni tehnički kadar vrši odgovornu funkciju vezanu na fundus muzeja pa je stoga potrebno stimulirati sposobnosti, znanje i angažiranost pojedinaca za rad u muzeju.

S A N K C I J E

Zakon, koji daje konkretne ovlasti i prava a istovremeno ne fiksira konkretne obaveze i dužnosti je manjkav - a to se u mnogome može reći za naše Zakona o muzejima u svim republikama.

Muzeji moraju dobiti zakone, koji će im dati određenu strukturu koja će im imperativno nametnuti zadatke i obaveze. Neispunjavanje obaveza mora biti skopčano sa izvjesnim zakonskim posljedicama i sankcijama.

Ako su sankcije zakonima propisane za privredna poduzeća, onda je to pogotovo obaveza zajednice da vodi punu brigu o radu ustanova, kojima je povjerena na čuvanje dragocjena kulturna baština cijele zajednice.

Antun Bauer

Zagreb, XII 1970.

B I B L I O G R A F I J A

S A V E Z N I Z A K O N S K I P R O P I S I K O J I S U
D I R E K T N O I L I I N D I R E K T N O V E Z A N I Z A
M U Z E J S K U S L U Ž B U

Osnovni zakon o zaštiti spomenika kulture. -
Službeni list SFRJ br. 12 - 1965.

Uredba o jugoslavenskom institutu za zaštitu spomenika kulture.-
Službeni list br. 16 - 1965.

Opšti zakon o arhivskoj građi.-
Službeni list SFRJ br. 48 - 1964.

Zakon o arhivskom savetu Jugoslavije.-
Službeni list SFRJ br. 49 - 1964.

Prijedlog o zaštiti spomenika tehnike.-
(Rukopis - Dr M.Hadi-Ristić) - Beograd 1970.

Koncepcija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba
(sa Pravilnikom za izvršenje i Protokol).
Službeni list FNRJ - br. 2 - 1956;

Muzejski arhiv, građa za muzeologiju Pov. 17 - Zagreb 1956;

Pravni sistem zaštite spomenika u SFRJ, Bgd. 1968; -

Preporuka o međunarodnim principima koje treba primjenjivati pri
arheološkim iskapanjima.-

Vjesnik Muzejsko - konzervatorskog društva NR Srbije br.4-5 1967.-
Pravni sistem zaštite spomenika kulture SFRJ Beograd 1968.-

Međunarodna povelja o konzervaciji i restauraciji spomenika i
spomeničkih cjelina.

Zbornik zaštite spomenika kulture, XVII Bgd. 1966;

Pravni sistem zaštite spomenika kulture SFRJ, Beograd 1968.-

Opći zakon o školstvu.-Službeni list SFRJ - br. 54 - 1964.

Uputstvo za utvrđivanje carinske osnovice i utvrđivanja prava na oslobodenje od plaćanja carine.- Službeni list SFRJ 39-1965.

Zakon o izmjenama i dopunama Osnovnog zakona o porezu na promet.- Službeni list SFRJ br. 57 - 1965.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tarifi saveznog poreza na promet.- Službeni list SFRJ br. 57 - 1965.

Naredba o uslovima pod kojima građani mogu slati ili iznositi određene predmete u inostranstvo (Izdao Savezni sekretar za finansije) -

Službeni list SFRJ br. 37 - 1965.

Uputstva o posebnom postupku carinjena robe koju strani putnici sobom nose. (Izdala Uprava carine SFRJ) - Službeni list SFRJ br. 18 - 1967.

Uputstva za vođenje evidencije o imovini kojom upravljaju državni organi.-

Službeni list SFRJ br. 50 - 1961.

Zakon o revalorizaciji sredstva radnih organizacija - Službeni list SFRJ br. 29 - 1966.-

Zakon o knjigovodstvu radnih organizacija - Službeni list SFRJ br. 38 - 1968

"Muzejske zbirke nisu osnovna sredstva muzejskih ustanova" -

Utvrđivanje vrijednosti i knjigovodstveno evidentiranje muzejskog materijala. - Služba društvenog knjigovodstva, Bgd. II 1970. -

Bilten - Informatica museologica - MDC, Zagreb br. 4 - 1970.

Stalna konferencija gradova Jugoslavije, Sekcija za zaštitu spomenika kulture - izdala je iscrpan pregled svih zakonskih propisa u SFRJ vezanih na službu zaštite spomenika kulture pod naslovom: PRAVNI SISTEM ZAŠTITE SPOMENIKA KULTURE U SFR JUGOSLAVIJI. - Bgd. 1968. (ukupno 475 strana teksta). Štampano je kao interna publikacija u ograničenom broju primjeraka i pristupačno je u zavodima i ustanovama za zaštitu spomenika kulture.-

Osnovni zakon o ustanovama - s objašnjenjima i primjerima akata i drugim saveznim propisima o ustanovama - Savezni propisi - (Hrvoje Bačić) - Informator, Zgb. 1965.

Zakon o zaštiti autorskog prava -
(Savezni zakon) Sl.list 45 - 1949.

Bernska (međunarodna) kovencija o zaštiti autorskog prava -
Bruxelles 1948. Ratificirano 1951.god.

Univerzalna konvencija o autorskom pravu - Ženeva 1952.

R E P U B L I Č K I Z A K O N S K I P R O P I S I
SR B o s n a i H e r c e g o v i n a

Zakon o muzejima.

Službeni list NR BiH br. 53-1960

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o muzejima.-

Službeni list NT BiH br. 42 - 1964; br. 12-1965.

Pravilnik o načinu vođenja knjiga, inventara i kartoteka muzeja: -

Službeni list NR BiH br. 18 - 1961.

Pravilnik o načinu na koji će muzejske ustanove i galerije kao i ustanove koje prikupljaju i odvajaju arhivski i bibliotečki materijal prijavljivati svoje predmete i materijale radi registriranja.-

Službeni list NR BiH br. 26 - 1961.

Zakon o zaštiti spomenika kulture.-

Službeni list SR BiH br. 17-196 : br. 31-1965; br. 38-1965.

Pravilnik o načinu vođenja registra spomenika kulture.-

Službeni list NR BiH br. 26 - 1962.

Zakon o zaštiti prirode -

Službeni list br. 45-1961; Službeni list SR BiH br. 4-1965.

- - - - -

SR C r n a G o r a

Zakon o muzejima - Službeni list NR CG br. 16-1961;

Službeni list SR CG br. 12-1965; i br. 22-1965.

Zakon o zaštiti spomenika kulture

Službeni list NR CG br. 36-1960; Službeni list NR CG br. 12-13-1-1965.

Pravilnik o registriranju spomenika kulture u NR Crnoj Gori -

Službeni list NR CG br. 9 - 1961.

- - - - -

SR M a k e d o n i j a

Zakon o muzejskim ustanovama --

Službeni vesnik na SRM. br. 16 -- 1965.

Zakon o zaštiti spomenika kulture.--

Službeni vesnik na SRM, br. 16-1965 ; br. 9-1968.

Pravilnik o registriranju spomenika kulture.-

Službeni vesnik na SRM br. 16-1966.

Primedbi i zabeleški na postojeći Zakon za muzeje u SR Makedonija

Istoriski muzej na Makedonija, Trpko Pangovski, Skopje X 70.

- - - - -

SR S l o v e n i j a

Zakon o muzejima. -

Uradni list SRS br. 11-1965

Uradni list LRS br. 32-1959.

Uputstvo o vođenju inventarske knjige i kartoteke muzejskog materijala.

Uredni list LRS br. 29 - 1962

Zakon o zaštiti spomeničke kulture u NR Sloveniji.-

Uradni list LES br. 26-1961; Uradni list SRS br. 11-1965.

Pravilnik o registraciji spomenika kulture.-

Uradni list LRS, br. 29-1962.

Statut Zajednice muzeja Slovenije, Ljubljana 1970.

- - - - -

SR S r b i j a

Zakon o muzejima.-

Službeni glasnik SRS. br. 20-1968.

Zakon o zaštiti spomenika kulture.-

Službeni glasnik NRS br. 51-1959; Službeni glasnik SRS, br. 15-1965; br. 3-1966.

Pravilnik o korištenju sredstava za čuvanje i održavanje zaštićenih spomenika kulture i objekata prirode.-

Službeni glasnik SRS - br. 6 - 1966.

Osnovi i principi programa za razvoj kulture u SR Srbiji u razdoblju 1971 - 75.-

Elaborat republičkog sekretarijata za prosvjetu i kulturu SR Srbije, Bgd. 1970.

Gordana Tomić (Beograd) - Konceptija, zadaci i rezultati rada
Matične službe u SR Srbiji.- Referat na Savjetovanju, Zagreb X 1970.
(Rukopis)

Dokumentacija o organizaciji i djelovanju Matične službe u SR Srbiji - Akti 1969-70.

Danilo Mrđenović (Beograd) - Primjedba na diskusiju o Reviziji zakona o muzejima - Na Savjetovanju Zagreb X 70.

I. Sanić (Novi Sad) - Bilješke na diskusiju o Reviziji zakona o muzejima - Na Savjetovanju u Zagrebu X 1970. (Rukopis)

Statut Zajednice muzeja Vojvodine.- Novi Sad 1964.

Statuti Zajednice muzeja Srbije.- Beograd 1970.

Statuti muzeja i galerija.

- - - - -

SR H r v a t s k a

Zakon o muzejima.-

Narodne novine br. 49-1960; - br. 6-1965; - br.19-1965 - Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske br. 4-1965.

Poslovník Muzejskog savjeta Hrvatske, Zagreb V 1966.

Zakon o zaštiti spomenika kulture.-

Narodne novine br. 32 - 1965 i br. 55-1965; br. 50-1966; br.7-1967.

Pravilnik o registraciji spomenika kulture.-

Narodne novine br. 8-1968.

Uputstvo za izdavanje dozvole za izvoz spomenika kulture u inozemstvo.-

Narodne Novine br. 6-1968.

Uredba o muzejima i galerijama

Banovine Hrvatske, Zagreb, 1940.

Uputstva o načinu vođenja knjiga muzejske građe i kartoteke u muzejima i muzejskim ustanovama.-

Narodne Novine br. 9-1962.

Stručno uputstvo o vođenju evidencije i dokumentacije spomenika kulture.- Savjet za zaštitu spomenika kulture Hrvatske - 1967.

"Društveno samoupravljanje u oblasti kulture". Elaborat Republičkog sekretarijata za kulturu SRH, Zagreb, 1964.

Izvještaj Komisije za društveno samoupravljanje u ustanovama kulture. Stenografski zapisnici (Sabor SRH). Serija VIII, knjiga 9; Prilog 23 str. 361, Zagreb 1964.

Rasprava o društvenom samoupravljanju u ustanovama kulture (na Devetoj sjednici Prosvjetno-kulturnog vijeća Sabora SRH) - Stenografski zapisnici (Sabor SRH); Serija XII, knjiga 9, str.120 Zagreb 1965.-

Stanje i problemi muzejske djelatnosti u SR Hrvatskoj.- Elaborat Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu (N.Prosen), Zagreb 1967.-

Teze za Zakon o naučnom radu, Zgb, 1969.

Nacrt Zakona o naučnom radu, Zgb. 1970.

Prijedlozi za izmjene i dopune Zakona o bibliotekama VII 1969 i I 1970; III 1970. (Rukopisi)

Zakon o visokoškolskom obrazovanju, s općim zakonom o fakultetima i univerzitetima i Rezolucijom Savezne narodne skupštine o obrazovanju stručni kadrova (Ivan Pucić).-

Narodne Novine, Zagreb 1962.

Nacrt zakona o stručnim zvanjima i stručnoj spremi u ustanovama u oblasti kulture (Prijedlog 1968 - Rukopis Fedor Moačanin)

Izvještaj komisije za redakciju prijedloga za reviziju Zakona o muzejima.- Muzejsko društvo Hrvatske, Zgb. 1970.

Prijedlozi za izmjene i dopune Zakona o muzejima.- Muzej za umjetnost i obrt, Zgb. 1970.

Revizija zakona iz oblasti kulture.- Republički sekretarijat za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu, Zgb. 1970.

Nevenka Prosen, Teza za izmjene i dopune Zakona o muzejima, Zgb. 1969

Zakon o Financiranju odgoja i obrazovanja.-

Narodne Novine 49 - 1969.

Odluke Skupštine grada Zagreba o p o r e z u za korištenje gradskog zemljišta.- Oslobođenje plaćanja poreza za muzejske ustanove - Broj 03-4991/1-1969.

Prijedlog statuta Zajednica muzeja Hrvatske (Vrbanović) - Zagreb 1970. (Rukopis)

Statuti muzeja i galerija.-

- A. Bauer, Muzeji kao dokumentacioni centri, Zagreb 1969.
- A. Bauer, Muzeji kao ustanove - Muzeologija 9, Zagreb 1970.
- A. Bauer, Muzejske zbirke i njihova organizaciona struktura - Muzeologija 1, Zagreb 1953.
- A. Bauer, Uloga muzeja u kulturnoj izgradnji naše pokrajine, Zagreb 1954.
- D. Heim, Bibliografija pravne zaštite spomenika kulture u Istri, Zagreb 1968. (Rukopis u MDC)
- M. Ilić, Sociologija kulture i umjetnosti, Beograd 1966.
- V. Mađarić, Z. Munk, A. Horvat - Valorizacija i kategorizacija spomenika kulture u kulturno-historijskim muzejima i galerijama.- Muzeologija 9, Zagreb 1970.
- M. Mole, Dokumentaciona i informaciona služba u poduzeću i ustanovi, Zagreb, (Informator) 1962.
- E. Palamarević, Prilog dokumentaciji pravne zaštite muzeja i spomenika kulture u užoj Hrvatskoj (anotirana bibliografija), Zagreb, 1968. (rukopis MDC)
- Prijedlog za reorganizaciju postojećih tipova muzeja - Zagreb 1950.
- Prijedlog za reorganizaciju Zavičajnih muzeja, Zagreb 1950.
- Referat sa I. sastanka restauratora Hrvatske (šest autoriziranih priloga) - Republički zavod za zaštitu spomenika kulture i Restauratorski zavod Hrvatske - Zagreb II 1969.
- V. Tkalčić, Na putovima socijalističke muzeologije, Zagreb 1947.
- Z. Vojnović, Naučno-prosvijetni zadaci muzeja, Zagreb 1952.
- Z. Vojnović, Problematika muzejsko-galerijskog područja u Hrvatskoj, Zagreb 1950.-
- - - - -
- A. Bauer, Das Museum als Faktor in der Geschafit der Gegenwart, Alpbach, VIII 1965.
- R. Feuchtmüller, Musseum als Forschungssträtten - Wien 1970.(rukopis)
- KG Heise, Das Museum in Gegenwart und Zukunft, Köln 1961.
- M. Kaufman, Lebendiges Museum, Düsseldorf 1951.
- Das Museumm der Zukunft - Diskusija sa 43 autorizirana priloga - Darmstadt 1970.
- J. Neustupany, Museum and resarch - Museum Work Pragne 1968.
- Die Öffentlichkeit Arbeit der Museum - (Zbornik simpozija) - Eisen 1964.

- Z. Stransky, Grundlage der Museologie - (rukopis) Brno 1968.-
Z. Stransky, Temelji muzeologije - Muzeologija 8, Zagreb 1970.
Z. Vašiček, Museumm als Institution - Brno 1969. (rukopis)

- - - - -

A. B a u e r - REVIZIJA ZAKONA O MUZEJIMA

- Referat i diskusija na seminaru postdiplomskog studija muzeologije u Zagrebu 8.V 70. - Bilten br.3-1970. str. 7 i 8.
- Referat i diskusija na seminaru postdiplomskog studija muzeologije u Zagrebu, 19. X 1970.
- Referat na seminaru postdiplomskog studija muzeologije u Novom Sadu, 7. XII 1970.
- Referat na skupštini muzejskih radnika Slavonije u Vukovaru, 10. XII 1970.
- Diskusija i konsultacija sa muzejskim radnicima u Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Novom Sadu, Vukovaru, IV - XII 1970.

M U Z E J S K I S A V J E T

U elaboratu "revizije Zakona o muzejima" kojega smo donijeli u Muzeologiji 10 - XII 1970. nije dovoljno konkretiziran prijedlog za funkciju M u z e j s k o g s a v j e t a H r v a t s k e niti njegov status u okviru Zakona o muzejima. Stoga donosimo ovaj dodatak kao daljnji prilog diskusije o problemima vezanim za reviziju Zakona o muzejima.

Kako je problem Muzejskog savjeta kao stručnog republičkog foruma od interesa i za druge republike to donosimo ovaj dodatak zajedno sa elaboratom o reviziji Zakona o muzejima.

Antun Bauer

MUZEJSKI SAVJET HRVATSKE

Povodom revizije Zakona o muzejima SR Hrvatske potrebno je razmotriti ulogu Muzejskog savjeta Hrvatske koji je ovim zakonom osnovan. Muzejski savjet Hrvatske trebao bi da bude republički organ u čijoj nadležnosti bi se rješavali opći, stručni i organizacioni problemi muzejske službe i muzejskih ustanova.

Analogni savjeti osnovani su i Zakonom o zaštiti spomenika kulture, Zakonom o zaštiti prirode, Zakonom o zaštiti arhivske građe i arhivima i Zakonima drugih službi. Svi ovi savjeti kao republički organi imaju daleko konkretnije fiksirane funkcije i kompetencije nego je to dano Muzejskom savjetu Hrvatske na bazi Zakona o muzejima. Time ovi savjeti imaju daleko konkretnije mogućnosti rada i djelovanja što muzejskom savjetu Hrvatske na bazi zakona o muzejima nije omogućeno.

Praksa i iskustva u radu Muzejskog savjeta i muzejskih ustanova i praksa savjeta drugih srodnih službi nameću potrebu znatnog proširenja kompetencije Muzejskog savjeta Hrvatske i konkretnijeg određivanja funkcije Muzejskog savjeta kao najvišeg stručnog foruma u okviru republike. Uspješno djelovanje Muzejskog savjeta i njegova uloga na organizaciji i unapređenju muzejske službe i muzejskih ustanova moći će se realizirati jedino ako se njegova funkcija bazira na ovlastima koje mu pruža Zakon o muzejima.

Muzeji kao ustanove kojima je povjerena dragocjena kulturna baština, koja je i legitimacija kulture i prošlosti cijele zemlje nemože se ostaviti neorganizirana, bez nadzora i efikasne pomoći stručnog republičkog organa.

Društvena zajednica mora biti aktivno zainteresirana za rad i djelovanje muzejske službe i muzejskih ustanova i obavezno je rad tih ustanova pomagati i unapređivati. Zato smatramo da bi u novi Zakon o muzejima Hrvatske trebalo unijeti bitne dopune vezane za kompetenciju Muzejskog savjeta.

U komparaciji sa zakonima i zakonskim propisima o savjetima u drugim službama predlažem da se u Zakonu o muzejima, u odgovarajuće glavne zakone unesu slijedeći članovi:

ZAKON O MUZEJIMA

MUZEJSKI SAVJET HRVATSKE

1.

Za obavljanje određenih stručnih, savjetodavnih i drugih poslova iz oblasti muzejske službe i muzejskih ustanova u nadležnosti Republike, predviđenih Zakonom o muzejima, osniva se Muzejski savjet Hrvatske.

2.

M u z e j s k i s a v j e t H r v a t s k e :

- donosi propise i druge opće akte i riješenja za koje je ovlašten Zakonom o muzejima;
- utvrđuje jedinstvene obaveze za rad i djelovanje muzejskih ustanova i organizacije koja posjeduje muzejsku građu;
- razmatra važnija pitanja i probleme muzejske službe i muzejskih ustanova;
- raspravlja i planira dugoročnu politiku muzejskih djelatnosti i njihovih konkretnih i aktuelnih zadataka;
- daje prijedloge i mišljenja za organizaciju i unapređenje muzejske službe i mreže muzejskih ustanova;
- koordinira međumuzejsku suradnju i rad muzejskih ustanova i drugih ustanova vezanih za tematiku i djelovanje muzejske službe;
- odlučuje koji materijali i dokumentacija imaju karakter muzejske građe;
- obavlja druge poslove koji su mu Zakonom o muzejima ili drugim zakonima stavljeni u nadležnost.

3.

Muzejski savjet Hrvatske sačinjavaju predsjednik i određeni broj članova.

Predsjednika i određeni broj članova (4) imenuje Sabor SR Hrvatske

U Muzejski savjet Hrvatske imenuje svoje predstavnike za članove savjeta:

Zajednica muzeja Hrvatske /3/

Muzejsko društvo Hrvatske /3/

Republički sekretarijat /1/

J A Z U /1/

Filozofski fakultet /1/

Društvo konzervatora Hrvatske /1/

Arheološko društvo /1/

Društvo etnologa /1/

Društvo historičara umjetnosti /1/

Mandat članova Muzejskog savjeta Hrvatske traje dvije godine

4.

Za rješavanje stručnih i organizacionih problema muzejske službe, mreže muzejskih ustanova, međumuzejsku suradnju i probleme pojedinih muzejskih ustanova - Muzejski savjet imenuje s t r u -
č n i k o l e g i j k a o savjetodavni organ Muzejskog savjeta.

Članove stručnog kolegija bira muzejski savjet iz redova aktivnih stručnih muzejskih radnika.

Mandat stručnog kolegija nemora biti vremenski ograničen ili vezan za mandat Muzejskog savjeta Hrvatske.

5.

Za riješavanje određenih problema, problema pojedinih grupa muzeja vezanih za određene discipline i drugih stručnih, aktuelnih ili akutnih problema - Muzejski savjet Hrvatske imenuje k o m i -
s i j e i l i u s t a n o v e koje djeluju kao savjetodavni organ Muzejskog savjeta Hrvatske.

6.

Muzejski savjet Hrvatske radi na sjednicama savjeta, u Stručnom kolegiju i komisijama.

Zaključci se donose na sjednicama Muzejskog savjeta većinom glasova.

Propisi i drugi opći akti što ih donosi Muzejski savjet Hrvatske objavljuju se u Narodnim novinama.

7.

Muzejski savjet Hrvatske donosi poslovnik o svom radu,

8.

Sredstva za rad Muzejskog savjeta Hrvatske osiguravaju se u republičkom budžetu.

Administrativne poslove Muzejskog savjeta Hrvatske obavlja republički organ uprave nadležan za poslove kulture.

9.

I n v e n t a r i

Muzejski savjet Hrvatske donosi propise i upute o vođenju stručnog inventara i inventarskih knjiga, o evidenciji muzejske građe, o kartotekama i ostalim poslovima vezanih za stručnu, pravnu i efektivnu zaštitu muzejske građe.

10.

U spornim slučajevima Odluku o pripadnostima muzejske građe na terenu iz slučajnih nalaza, iskapanja ili drugih izvora donosi Muzejski savjet Hrvatske, u skladu sa Zakonom o muzejima i Zakonom o zaštiti spomenika kulture.

Muzejski savjet Hrvatske donosi odluku u slučaju spora u kojem muzeju, zavodu ili zbirki će se čuvati određena muzejska građa

11.

Muzejski savjet Hrvatske daje u izuzetnim slučajevima muzejima suglasnost za zamjenu muzejskih predmeta sa privatnim vlasnicima muzejske krađe.

12.

Muzejski savjet Hrvatske donosi odluke u pitanjima muzejske građe koja prelazi kompetenciju muzejskih ustanova kao korisnika muzejske građe.

13.

Muzejski savjet Hrvatske donosi odluku o spornim pitanjima korištenja muzejske građe od strane zainteresiranih korisnika.

14.

Muzejski savjet Hrvatske - donosi odluku odnosno daje suglasnost za osnivanje i ukidanje muzejskih ustanova.

Način i uvjet za registraciju muzeja kao ustanove propisuje Muzejski savjet Hrvatske.

15.

Stručni nadzor nad radom muzejske službe, mreže muzejskih ustanova, muzejskih ustanova i zbirki u okviru drugih ustanova i organizacija kao i stručnu pomoć muzejskim ustanovama i zbirkama - vrši Muzejski savjet Hrvatske.

Realizaciju ovog zadatka na temelju ovlaštenja Savjeta izvršava Stručni kolegij, komisije ili ustanove koje podnose izvještaj i prijedloge Muzejskog savjeta.

O B R A Z L O Ž E N J E

Za čl. 1.- Stilizacija ovog člana je tekst čl. 26 sadanjeg Zakona o muzejima SR Hrvatske proširen i dopunjen sadržajem člana 56 Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima SRH.

Ako su ove ovlasti dane Arhivskom savjetu Hrvatske onda sigurno nema zapreke da se analogne ovlasti nebi dale i Muzejskom savjetu Hrvatske. Ovo je opravdano tim više da su i muzejska i arhivska služba ne samosrodne službe nego su u mnogim zadacima i neposredno povezane.

Pozitivni rezultati prakse Arhivskog savjeta Hrvatske opravdavaju da se ovakav status dađe i Muzejskom savjetu Hrvatske.

Za član 2. - Poslovi i zadaci Muzejskog savjeta u sadanjem Zakonu o muzejima u komparaciji sa poslovima i zadacima savjeta drugih službi ne daju Muzejskom savjetu Hrvatske nikakove konkretne ovlasti osim da utvrđuje jedinstvena obavezna načela za vođenje inventara

Osim ovih propisa za muzejske stručne inventare ima cijeli niz propisa, općim akata i rješenja koja bi za muzejsku službu i mrežu muzejskih ustanova trebao da donosi jedan odgovarajući stručni forum. Korist takvog ovlaštenja pokazao je u praksi Arhivski savjet Hrvatske, a Savjeti drugih službi i Matična služba SR Srbije. Ovakove ovlasti iniciraju i izmjene šire konzultacije prije donošenje neke odluke, pa i studijski pristup

jednom problemu prije nego se o jednom pitanju dađe stručno mišljenje. Ovo je bila intencija i kod stvaranja određenih Savjeta drugih službi za koje je zakonima bila i u izvjesnom smislu i umjerena djelatnost ovih stručnih foruma.

Bez jednog stručnog foruma kojem je studijski pristup problematici te službe i konkretni z a d a t a k - bez foruma sa takovom strukturom i zadacima nemože se računati na planski razvoj i unapređenje muzejske službe.

Društvena zajednica nemože prepustiti muzejske ustanove bez pomoći od strane stručnog republičkog centra. Praksa drugih službi uzakonila je u okviru republičkog savjeta tih službi centralni stručni forum koji vodi politiku ove službe za zajednički rad i djelovanje, za unapređenje službe i mreže ustanova, za pomoć ustanovama u rješavanju aktuelnih i akutnih problema. Praksa u radu muzejskih ustanova postavlja ovaj problem kao jednu od najakutnijih zadataka povodom revizije Zakona o muzejima.

Smatram da se ni jedan od navedenih i predloženih zadataka i kompetencije Muzejskog savjeta Hrvatske nebi smjelo isključiti a da to nebi bilo na štetu razvoja i unapređenja cijele muzejske službe.

Za član 3. - Struktura Muzejskog savjeta Hrvatske trebala bi uključiti sve zainteresirane forume koji su direktno zainteresirani za muzejsku djelatnost. To su i stručna društva, društva stručnih i naučnih radnika određenih disciplina koje su istovremeno i muzejske discipline i vezane su za određene muzeje i muzejske zbirke. Time bi Muzejski savjet kao centralni forum okupio sve faktore koji su za rad i djelovanje muzejskih ustanova direktno zainteresirani i mogu znatno doprinjeti unapređenju muzejske službe i djelatnosti.

Za član 4. - Osmivanje stručnog kolegija kao savjetodavnog organa Muzejskog savjeta Hrvatske smatramo da bi bilo potrebno radi same strukture Muzejskog savjeta Hrvatske. Članovi Muzejskog savjeta nemoraju biti stručni muzejski radnici. Stoga je donošenje odluke od strane Muzejskog savjeta bez ocjene i prijedloga jednog stručnog kolegija prevelika odgovornost za

članove Muzejskog savjeta. Pozitivna iskustva koordinacionog odbora Matične službe za muzeje u SR Srbiji pokazuje opravdanost ovakove strukture republičkog stručnog foruma.

Muzejski savjet bira u Stručni kolegij aktivne muzejske radnike koji svojim iskustvom i radom, studijskim pristupom muzeološkoj problematici, daju garanciju za odgovarajući zadatak.

Mandat ovog Stručnog kolegija nebi smio biti vezan za mandat Muzejskog savjeta radi kontinuiteta koji za izvjesne poslove i zadatke Muzejskog savjeta mora biti nastavljen i u drugom mandatu. Time promjena u članstvu Muzejskog savjeta nebi uzrokovala prekinde u rješavanju često aktuelnih i akutnih problema.

Praktički bi se u okviru ovoga Stručnog kolegija recenzirali i radovi i djelatnost stručnih komisija i radovi ustanova kojima su određeni zadaci povjereni.

Za član 5.- Dosadašnja praksa Muzejskog savjeta sa stručnim komisijama dala je pozitivne rezultate pa bi bilo potrebno ovu praksu nastaviti i intenzivirati. Za vršenje određenih specifičnih studijskih i praktičkih zadataka može Muzejski savjet imenovati i određene ustanove koje su po kadru, tehničkoj opremi i stručnosti u mogućnosti ove zadatke izvršiti.

Za član 6 - 8.- Muzejski savjet - analogno savjetima drugih službi - djeluje u okviru Republičkog sekretarijata koji osigurava i finansijska sredstva i vrši administraciju svih stručnih republičkih savjeta vezanih za službe u oblasti kulture (Muzejski savjeti, Savjet za zaštitu prirode, Savjeti za zaštitu spomenika kulture, Bibliotečki savjet). Muzejski savjet prema tome djeluje u okviru organiziranih tijela a na bazi Poslovnika o radu kojega donosi sam Muzejski savjet.

Za član 7. - doslovno je prenešen član 28 Zakona o muzejima, dok je član 8 doslovno prenešen član 60 Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima.

Za član 9. - Ovaj zadatak je već i u sadanjim Zakonima o muzejima u čl. 26 dan u djelokrug Muzejskog savjeta. U predloženom tekstu ovaj zadatak je i stručno muzeološki determiniran.

Kako je problem stručnih muzejskih inventara jedan od najakutnijih i najtežih problema naših muzejskih ustanova to smatramo da je ovaj zadatak potrebno konkretno u Zakonu citirati.

Za član 10 - 12. - Sporovi oko pripadnosti materijala na terenu su latentan problem muzejskih ustanova pa je potrebno da se ti problemi i rješavaju u okviru muzejske službe. Manjkavosti dosadašnjih Zakona o muzejima traži da se za ovaj problem Zakonom o muzejima fiksira forum koji će ga rješavati.

Ovo se odnosi i na pitanje zamjene muzejskih predmeta sa privatnicima što traže i drugi opći zakoni da budu u kompetenciji nadležnog republičkog organa.

Za član 13. - Ovaj član odnosi se u prvom redu na sporna pitanja koja nastaju između muzejskih ustanova i zainteresiranih korisnika muzejske građe.

Pitanje ograničenja autorskog prava na muzejsku građu i dokumentaciju vezanu za iskapanje, rekonstruiranje terena i druge nalaze neminovno traži zaštitu i stručnu pomoć od strane republičkog stručnog foruma za poslove muzejske službe.

Za član 14 - 15. - Osnivanje i ukidanje muzeja nebi smjelo ići mimo Muzejskog savjeta. Ovdje se radi i o izvjesnim primjerima statusa muzejskih ustanova koje "integracijom" gube status samostalne ustanove a time i svoju strukturu, što dovodi do degradacije zadatka ustanove.

Osnivanje muzeja i određivanja statusa jedne Muzejske ustanove u okviru mreže muzejskih ustanova traži fiksiranje izvjesnih propisa i određivanje strukture ustanove. Za dovršenje ovih propisa pozvan je Muzejski savjet kao stručni forum koji za to mora imati i zakonom fiksirane ovlasti.

Registracija muzejskih ustanova je istovremeno i valorizacija tih ustanova, a time je važno i određivanje funkcije svake pojedine ustanove u okviru mreže muzejskih ustanova.

Za član 15. - Stručni nadzor nad radom muzejskih ustanova a time i valorizaciju muzejskog rada ne vrši ni jedan republički forum.

Potreba za jednim republičkim forumom koji će uz takav stručni nadzor pružiti muzejima i pomoć pa i zaštitu je aktivna potreba muzejske službe.

Objektivnom valorizacijom rada muzejskih ustanova trebalo bi fiksirati ulogu ovih ustanova i njihov doprinos kulturi zajednice. Tu ulogu trebao bi imati Muzejski savjet.